

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **nauki o rodzinie**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: **03-04.03.2022**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	18
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	23
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	26
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	31
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	35
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	37
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	42
6. Załączniki:	44
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	44

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____	44
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych _____	49
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____	50
Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	56
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	72
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	72
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	77

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Elżbieta Osewska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Beata Bilicka, ekspert PKA
2. dr hab. Małgorzata Such-Pyrgiel, członek PKA
3. Norbert Napieraj, ekspert ds. pracodawców
4. Paweł Robak, ekspert ds. Studenckich
5. Justyna Rokita-Kasprzyk, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku nauki o rodzinie prowadzonym przez Uniwersytet Śląski w Katowicach, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku, była uprzednio oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną w dniach 10-11 grudnia 2015 r. Przedmiotowa ocena zakończyła się oceną pozytywną przyznaną przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwałą Nr 286/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 czerwca 2016 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Raport zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się ze źródłami informacji, zawartymi w: przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny wraz z załącznikami, stroną internetową Uczelni oraz Wydziału, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych która przebiegała bez zakłóceń, analizy losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami współpracującymi z Wydziałem.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	nauki o rodzinie	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	dyscyplina wiodąca: nauki teologiczne 51% pozostałe dyscypliny: <ul style="list-style-type: none"> • psychologia 17% • nauki prawne 1% • nauki socjologiczne 6% • pedagogika 12% • filozofia 5% • nauki medyczne 2% 	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	150h zajęć/6 punktów ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>poradnictwo małżeńskie i rodzinne</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	36	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2033	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	172	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub	162	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54	-

Nazwa kierunku studiów	nauki o rodzinie	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	dyscyplina wiodąca: nauki teologiczne 58% pozostałe dyscypliny: <ul style="list-style-type: none"> • psychologia 21% • nauki prawne 8% • nauki socjologiczne 11% • nauki medyczne 2% 	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	60h zajęć/ 2 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>mediator i asystent rodziny</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	26	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	855	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	117	-

⁴ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

łącna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	117	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	39	-

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁷ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione

⁷ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku nauki o rodzinie są zgodne ze Strategią rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020-2025. Koncepcja kształcenia przyczynia się do wypełniania misji Uczelni, którą jest „w regionie przemysłowym krzewienie wiedzy humanistycznej i społecznej” oraz pełnienie istotnej roli w transformacji społeczno-gospodarczej regionu i coraz większym wpływie na kierunki jego rozwoju. Umocnienie wartości rodziny stanowi jeden z istotnych sposobów umocnienia regionu, który przechodzi obecnie trudny proces transformacji. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z celami strategicznymi Uczelni w obszarze kształcenia, przede wszystkim tworzenia „interdyscyplinarnych kierunków studiów oraz studiów podyplomowych obejmujących społecznie ważne obszary”, do których zaliczyć należy integralny rozwój człowieka w perspektywie życia w rodzinie. Podczas studiów na kierunku nauki o rodzinie student zdobywa wszechstronną i interdyscyplinarną wiedzę na temat rodziny, charakteryzującą się znaczącym akcentem aksjologicznym. Fundamentem dla tej wiedzy jest integralna koncepcja antropologiczna. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z polityką jakości prowadzoną na Uczelni. Uczelnia określiła koncepcję kształcenia wskazując na rolę poszczególnych dyscyplin naukowych w procesie kształcenia oraz zakres kompetencji, które otrzyma absolwent w powiązaniu z zakładanymi rolami zawodowymi. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku nauki o rodzinie prowadzonym na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki teologicznej oraz sześciu dyscyplin dodatkowych, do których kierunek jest przyporządkowany: psychologii, nauk prawnych, nauk socjologicznych, pedagogiki, filozofii, nauk medycznych. Koncepcja kształcenia charakteryzuje się interdyscyplinarnością.

Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w zakresie zarówno dyscypliny wiodącej, jaką są nauki teologiczne, a także w pozostałych dyscyplinach naukowych, które zostały przyporządkowane do ocenianego kierunku. Pracownicy badawczo-dydaktyczni Wydziału Teologicznego prowadzą badania naukowe w zakresie zagadnień związanych z problematyką małżeństwa i rodziny oraz promocją antropologii integralnej, kluczowej dla koncepcji kształcenia. Tematyka większości prowadzonych prac naukowo-badawczych związana jest z kierunkiem nauki o rodzinie, a uzyskane wyniki są wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Kształcenie studentów jest powiązane z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi.

Główne założenia koncepcji kształcenia na kierunku nauki o rodzinie są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, a w szczególności lokalnego rynku pracy. Studia na pierwszym stopniu prowadzone na kierunku nauki o rodzinie - poradnictwo małżeńskie i rodzinne przygotowują absolwentów do pracy w ośrodkach oraz placówkach wielorako służących rodzinie. Studia drugiego stopnia prowadzone na specjalności mediator i asystent rodziny pozwalają studentom na zdobycie kwalifikacji niezbędnych do podjęcia funkcji mediatora rodzinnego. Obie specjalności są aktualne i bardzo pożądane na rynku pracy. Absolwenci posiadają niezbędne kompetencje do prowadzenia badań naukowych, jak i rozpoczęcia pracy zawodowej w instytucjach i ośrodkach pomocowych, które w swojej działalności statutowej mają szeroko rozumianą pomoc małżeństwom i rodzinie. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku nauki o rodzinie zapewniają wszechstronny rozwój studenta, który odpowiada profilowi ogólnouniwersyteckiemu studiów.

Koncepcja i cele kształcenia są efektem współpracy z interesariuszami wewnętrznymi, którymi są wykładowcy, studenci oraz Samorząd Studencki Wydziału Teologicznego, a także współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Program studiów nie uwzględnia nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zdefiniowane przez Uczelnię efekty uczenia się na ocenianym kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim poprzez położenie dużego nacisku na kształtowanie umiejętności pozyskiwania wiedzy oraz praktycznego jej zastosowania do rozwiązywania problemów naukowo-badawczych. Studia na kierunku nauki o rodzinie w ramach studiów I stopnia prowadzone są na specjalności *poradnictwo małżeńskie i rodzinne*, a w ramach studiów stopnia II na specjalności *mediator i asystent rodziny*. Obie specjalności mieszczą się w zakładanej koncepcji i celach kształcenia oraz mają odzwierciedlenie w kierunkowych efektach uczenia się.

Przedstawiony przez Uczelnię zbiór efektów uczenia się uwzględnia charakterystyki drugiego stopnia dla kwalifikacji poziomu 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W raporcie samoceny znalazły się jednak pewne uchybienia. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz.2218) osoba posiadająca kwalifikacje na poziomie 6 PRK, odpowiadającym studiom pierwszego stopnia, zna i rozumie „w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska”. Uczelnia przedstawiła m.in. opisy kierunkowych efektów uczenia się, w których wiedza jest opisana jako podstawowa, np. „ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk o rodzinie w systemie nauk oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej” (R1A_W1). Podobnie jest w opisie efektów uczenia się oznaczonych kodami: R1A_W17; R1A_W2; R1A_W4; R1A_W5; R1A_W6; R1A_W7; R1A_W8; R1A_W9. Wszystkie te efekty zostały odniesione do PRK i oznaczone kodem 2018_P6S-WG, nie mogą więc zawierać określenia „podstawowa wiedza”. W opisie kierunkowych efektów uczenia się w zakresie umiejętności brakuje efektu odnoszącego się do stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (P6S_UK) oraz efektów związanych z organizacją – planowaniem i pracą zespołową (P6S_UO). Sformułowany przez Uczelnię efekt uczenia się „umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego” (R1A_U3), który w raporcie samooceny (s. 4) ma odniesienie do P6S_UU nie spełnia w pełni wymagań PRK („samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie”).

Powyższe uchybienia zostały wyjaśnione w czasie rozmowy na spotkaniu zespołu oceniającego z zespołem przygotowującym raport samooceny. Przedstawiciele Wydziału Teologicznego wskazali na przyczynę nieścisłości, które mają jedynie charakter edycyjno-informatyczny i powstały na skutek przenoszenia danych z różnych systemów uczelnianych, co potwierdzono pisemnie podając jednocześnie prawidłowe brzmienie kierunkowych efektów uczenia. Uczelnia pokazała uporządkowane edycje kart kierunku, wprowadzone korekty edycyjne dotyczące efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, a także drobną korektę w zapisach kodów – w przypadku wiedzy i umiejętności są one konieczne, w przypadku kompetencji społecznych posłużą jedynie ujednoczeniu systemu. Poprawny zapis efektów kierunkowych przedstawiony na piśmie jest zgodny z poziomami 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się dla obu poziomów studiów zostały określone w sposób specyficzny dla dyscyplin, do których kierunku nauki o rodzinie został przyporządkowany, uwypuklają jego interdyscyplinarny charakter i są zgodne z działalnością naukową Uczelni w tych dyscyplinach.

Kierunkowe efekty uczenia się wskazują na umiejętności badawcze studentów. Na stopniu I w szczególności obejmują one formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalających na rozwiązywanie problemów w zakresie nauk o rodzinie. Efekty uczenia się obejmują również wiedzę umożliwiającą pozyskiwanie danych do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych wiążących się z funkcjonowaniem rodziny. Na stopniu II efekty uczenia się związane z umiejętnościami badawczymi obejmują analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie nauk o rodzinie. Efekty uczenia się na obu stopniach obejmują także swym zakresem kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Na stopniu I jest to zdolność do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygnięcia dylematów, zwłaszcza moralnych, związanych z życiem indywidualnym i społecznym, a na stopniu II zdolność do samodzielnego i krytycznego uzupełniania wiedzy i umiejętności, rozszerzonych o wymiar interdyscyplinarny. Kierunkowe efekty uczenia się zakładają umiejętności komunikowania się w języku obcym, w zakresie mowy i pisma na poziomach wymaganych przepisami prawa (adekwatnie do stopnia studiów B2 i B2+).

Efekty uczenia się zakładane dla kierunku nauki o rodzinie są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, który pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji. Na podstawie efektów uczenia się sformułowanych dla poszczególnych zajęć i ich modułów można potwierdzić możliwość stworzenia systemu weryfikacji tych efektów dzięki określeniu zakresu wiedzy i umiejętności do opanowania.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uniwersytetu Śląskiego, mieszczą się w dyscyplinie nauki teologiczne oraz w pozostałych sześciu dyscyplinach naukowych, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek. Opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na kierunku nauki o rodzinie wynikają z przyjętego przez Uczelnię profilu absolwenta opisanego w koncepcji kształcenia, są ukierunkowane na uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych absolwentom do podjęcia pracy zawodowej na lokalnym rynku pracy. Odzwierciedlają interdyscyplinarny, wszechstronny charakter kierunku, który jest realizowany w ramach modułów przedstawionych w programie studiów i powiązany ściśle z kierunkowymi efektami uczenia się.

Program studiów I stopnia przewiduje zajęcia, na których student zdobywa wszechstronną, interdyscyplinarną wiedzę na temat małżeństwa i rodziny, wiedzę z zakresu biologicznych podstaw rozwoju człowieka oraz jego psychospołecznego funkcjonowania. Studia odwołują się do światopoglądu chrześcijańskiego, dlatego wiedza o człowieku i rodzinie pogłębiona jest o wymiar duchowo-religijny. Program studiów przewiduje zajęcia obejmujące wiedzę z zakresu ludzkiej seksualności, prokreacji, w tym szczególnie metod naturalnego planowania rodziny, uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu pedagogicznych, psychologicznych i socjologicznych uwarunkowań funkcjonowania rodziny oraz szczegółową wiedzę z zakresu prawa cywilnego i kanonicznego w zakresie instytucjonalno-prawnych aspektów funkcjonowania rodziny, wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych oraz o relacjach między nimi. Dzięki tej wiedzy student potrafi analizować konkretne procesy i zjawiska społeczne oraz posługiwać się systemem normatywnym wynikającym z nauki Kościoła Katolickiego, w celu rozwiązania konkretnego zadania wiążącego się z funkcjonowaniem rodziny.

Studia II stopnia mają na celu pogłębienie wiedzy na temat rodziny, opartej na antropologii chrześcijańskiej. Studia pozwalają na zdobycie uporządkowanej, pogłębionej, prowadzącej do specjalizacji, szczegółowej wiedzy z zakresu pedagogicznych, psychologicznych, socjologicznych i prawnych uwarunkowań funkcjonowania rodziny. Wśród wielu szczegółowych zagadnień student zdobywa pogłębioną wiedzę na tematy bioetyczne, a także dotyczące problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie. Studia umożliwiają zdobycie szczegółowej wiedzy i umiejętności dotyczących istoty i przebiegu mediacji rodzinnej oraz wykonywania zawodu asystent rodziny. Studia II stopnia mają na celu przygotowanie studentów do prac badawczych, dlatego treści programowe poszerzone zostały o zagadnienia metodologiczne z zakresu metodologii nauk o rodzinie.

Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyką badań stosowaną w dyscyplinie nauki teologiczne, do której kierunek został przyporządkowany, a także w pozostałych dyscyplinach naukowych (psychologia, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, filozofia, nauki medyczne) oraz z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Dobór treści wskazuje na zapewnienie kompleksowości i odpowiedniego poziomu szczegółowości treści w odniesieniu do poszczególnych zajęć, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Treści są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów na kierunku nauki o rodzinie.

Zgodnie z programem studiów na kierunku nauki o rodzinie liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających I stopniowi kształcenia wynosi 180, a stopniowi II - 120. Program studiów na studiach I stopnia realizowany jest w ciągu 6 semestrów a na studiach II stopnia – 4 semestrów. Podział punktów ECTS w całym cyklu kształcenia jest równomierny i wynosi 60 na każdym

roku. Nakład pracy mierzony punktami ECTS zarówno dla programu studiów, jak i poszczególnych modułów zajęć jest poprawnie oszacowany i umożliwia osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się. Wymiar godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określony w programie studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, jest zgodny z wymaganiami i wynosi co najmniej połowę punktów ECTS objętych programem studiów. Należy jednak wskazać, że łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) i studentów wynosi dla stopnia I – 172 ECTS, a dla stopnia II – 117 ECTS. Taki wymiar jest nierealny i nie znajduje odzwierciedlenia w sylabusach modułów zajęć, dlatego rekomenduje się urealnienie tych wskaźników. Poszczególne zajęcia przewidziano w planie studiów w sposób poprawny oraz równomierny, a ich sekwencja została dostosowana do specyfiki kształcenia na kierunku nauki o rodzinie i zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dobór form zajęć oraz proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych modułach zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej oraz pracy zawodowej. W procesie kształcenia na ocenianym kierunku stosuje się takie formy zajęć jak wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, lektoraty, seminarium dyplomowe i seminarium magisterskie, praktyki zawodowe. Proporcje między wykładami a pozostałymi formami zajęć wskazują na przewagę form aktywizujących studentów, udział wykładów w planie studiów na I stopniu wynosi 48,2%, a na II stopniu 40,9%. Dominującą formą są ćwiczenia, a mała liczebność grup ćwiczeniowych (8-10 studentów) pozwala na indywidualne wsparcie badawczo-dydaktyczne. Istotną formą zajęć są seminaria dyplomowe na stopniu I oraz seminaria magisterskie na stopniu II. Liczebność studentów w grupie seminaryjnej nie przekracza 10 osób, co pozwala na indywidualne wsparcie w przygotowaniu pracy licencjackiej i magisterskiej. Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć. Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru na I stopniu wynosi 54 ECTS, a na II stopniu 39 ECTS. Elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia na naukach o rodzinie umożliwia wybór takich zajęć jak: zajęcia monograficzne, lektoraty, seminaria dyplomowe, seminaria magisterskie. W programie studiów określono łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzonymi w Uczelni badaniami w dyscyplinach, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Łączna liczba punktów ECTS osiąganych w trakcie zajęć związanych z działalnością naukową w dyscyplinie wiodącej – nauki teologiczne, do której przyporządkowano oceniany kierunek, na studiach I stopnia wynosi 92 ECTS, a na studiach II stopnia 64 ECTS i każdorazowo stanowi ponad 50% ogólnej liczby ECTS. Pozostałą liczbę punktów przypisano zajęciom powiązanim z prowadzonymi w Uczelni badaniami naukowymi w następującym wymiarze: psychologia - 53 ECTS, nauki prawne – 12 ECTS, nauki socjologiczne – 23 ECTS, pedagogika – 23 ECTS, filozofia – 8 ECTS, nauki medyczne – 6 ECTS. W procesie kształcenia student ma możliwość nabycia kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego, ponieważ na kierunku nauki o rodziny stosuje się wiele zróżnicowanych form zajęć w zakresie nauki języków obcych, należą do nich: zajęcia kursoryczne, zajęcia monograficzne oraz fakultatywne prowadzone przez pracowników badawczo-dydaktycznych oraz profesorów wizytujących w językach obcych, przede wszystkim angielskim, włoskim i niemieckim. Podczas przygotowywania prac dyplomowych studenci są włączani w prace badawcze, prowadzone przez opiekunów prac. Opiekunowie posiadają kompetencje językowe, dzięki czemu seminaria dyplomowe oraz magisterskie pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z wykorzystaniem źródeł i materiałów obcojęzycznych.

Program studiów nie przewiduje kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość. Od semestru letniego 2019/2020 do semestru letniego 2020/2021, po wprowadzeniu w Uczelni poziomu 2 zabezpieczeń epidemiologicznych w związku z COVID-19, wszystkie moduły zajęć na kierunku nauki o rodzinie prowadzono z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Metody dydaktyczne stosowane na ocenianym kierunku są różnorodne i pozostają w ścisłym związku ze specyfiką kształcenia dla nauk o rodzinie oraz zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Odpowiadają one celom i formom prowadzonych zajęć. Na wykładach wykorzystuje się przede wszystkim formę tradycyjnego i konwersatoryjnego wykładu oraz prezentacje multimedialne, a na innych zajęciach metody aktywizujące studentów, np. analizę tekstów, debaty, dyskusje, metodę projektu, referaty wygłaszane przez studentów.

W doborze metod uwzględnia się najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, ale także stosuje się nowoczesne środki i narzędzia dydaktyczne, między innymi platformy zdalnego nauczania oraz dostęp do elektronicznych zasobów wiedzy, wspomagający osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

W okresie kształcenia zdalnego nauczyciele akademicy korzystali z platform e-learningowych, dzięki którym mogli nie tylko realizować zajęcia dydaktyczne zgodnie z harmonogramem studiów, ale prowadzić także konsultację, korespondencję ze studentami, udostępniać im materiały wspomagające proces dydaktyczny (skrypty, publikacje naukowe) i weryfikować efekty uczenia się. Platformy te stanowiły także konieczną pomoc w spotkaniach nauczycieli akademickich, przy organizacji dydaktyki oraz całego procesu zarządzania kierunkiem nauki o rodzinie.

Stosowane na zajęciach zróżnicowane metody kształcenia, zwłaszcza metody problemowe, oparte na krytycznej analizie tekstów i dyskusji, stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Metody kształcenia uwzględniają także samodzielne uczenie się studentów, dlatego w opisie modułu zajęć zawarta jest informacja o zadaniach, które student powinien zrealizować w ramach pracy własnej.

Stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia: wykład z prezentacją wykład problemowy, dyskusja, praca w grupie, ćwiczenia symulacyjne, przygotowanie do pracy pisemnej przygotowują studentów i umożliwiają im udział w prowadzeniu badań z zakresu nauk o rodzinie. Wymiernym tego efektem są publikacje naukowe studentów.

Metody kształcenia na studiach I stopnia zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2, a na studiach II stopnia na poziomie B2+. Studenci mają możliwość wyboru jednego spośród następujących lektoratów: angielskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, rosyjskiego. Na zajęciach wykorzystuje się ćwiczenia z zastosowaniem komunikacyjnego podejścia w nauczaniu języków obcych, z elementami dyskusji, z pisemną i ustną informacją zwrotną, z udziałem pracy własnej studenta, a także pracę z podręcznikiem, słownikiem i źródłami internetowymi. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem metod aktywizujących, np. metody projektowej, a w czasie w okresie pandemii – z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Uczelnia umożliwia dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwość realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia takich jak: IDS – indywidualne dostosowanie studiów, IOS – indywidualna organizacja studiów, ITS – indywidualny tok studiów. Także metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów dzięki wykorzystaniu rozwiązań ułatwiających studiowanie osobom z niepełnosprawnościami, np. dzięki udostępnianiu im specjalnie przygotowanych materiałów dydaktycznych.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć na kierunku nauki o rodzinie. Treści programowe przypisane do praktyk zapewniają możliwość osiągnięcia efektów uczenia się. Treści programowe przypisane praktykom mają na celu nabycie doświadczenia zawodowego przez studentów, którzy w oparciu o wiedzę uzyskaną w trakcie studiów uczestniczą w pracach instytucji zgodnych z uzyskiwaną specjalnością.

Wymiar praktyk wynosi na III roku studiów I stopnia wynosi 150 godzin, a na I roku studiów II stopnia 60 godzin. Punkty ECTS przypisano do praktyk w sposób prawidłowy.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Dokumentacja utrwalająca przebieg praktyk dobrana jest właściwie i pozwala rzetelnie ocenić zgodność przebiegu praktyki z jej programem oraz wskazać, że osiągnięto zakładane efekty uczenia się. Potwierdza to analiza dokumentacji wybranych losowo studentów. Dokonywana przez opiekuna praktyk ocena osiągnięcia efektów uczenia się ma charakter kompleksowy, a więc odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Opiekun praktyk ocenia poziom osiągniętych efektów uczenia się i sposób gospodarowania czasem realizacji praktyki. Dodatkowo oceniane są prace i zdania wykonywane w toku praktyki. Wymagane od praktykanta zadania służą opiekunowi praktyk do oceny poziomu uzyskania efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. To doświadczeni pracownicy instytucji wsparcia rodziny, pieczy zastępczej, pomocy społecznej itp. Ich dorobek, doświadczenie i kompetencje w zakresie opieki nad realizacją praktyk podlegają systematycznej ocenie i są podstawą weryfikacji listy podmiotów, z którymi prowadzona jest współpraca w ramach realizacji praktyk zawodowych.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Powyższe jest weryfikowane zarówno na etapie zawierania z pracodawcami porozumień w zakresie praktyk, jak w ramach okresowych przeglądów tej współpracy. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady.

Wybór placówek do realizacji praktyk jest wynikiem ich dopasowania do zadań wynikających z ramowego programu praktyk i zakładanych efektów uczenia się. Opiekun praktyk ustala ze studentem miejsce realizacji praktyki i pozostaje w ciągłym kontakcie z placówką. Przedstawiciel placówki przed zawarciem umowy o organizacji praktyki zapoznaje się z wymaganiami instrukcji, decydując czy dysponuje infrastrukturą i możliwościami, które pozwolą na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz umożliwi wykonywanie zadań analitycznych, badawczych, koncepcyjnych przez studenta, zgodnych z formą praktyki. Opiekunowie praktyk pośredniczą w organizacji praktyki, wskazują miejsca ich realizacji jako najbardziej adekwatne do zadań praktyki. Ostateczne miejsce odbywania praktyki jest wynikiem wzajemnych ustaleń.

Praktyki zawodowe realizowane są w różnorodnych instytucjach. Wśród miejsc realizacji praktyki można wymienić kilka kluczowych grup instytucji, adekwatnych dla kierunku nauki o rodzinie, obejmujących głównie podmioty realizujące zadania z zakresu wsparcia rodziny, duszpasterstwa rodziny, wsparcia pieczy zastępczej, polityki społecznej itp. Na podstawie szczegółowych wykazów placówek stwierdzić należy, że średnia liczebność instytucji kooperujących w realizacji praktyk dla studentów kształtuje się na poziomie pozwalającym całkowicie zapewnić pokrycie zapotrzebowania studentów na miejsca odbywania praktyk.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Stała współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, między innymi poprzez wizytacje w konkretnych instytucjach przez opiekuna praktyk z ramienia uczelni, jak i propozycje ewentualnych zmian, którą mogą zawrzeć pracodawcy, stale podnoszą jakość kształcenia w tym zakresie. Również informacja zwrotna od studentów na temat przebiegu praktyk stanowi podstawę między innymi do weryfikacji miejsc przeznaczonych na realizację zdobywania wiedzy praktycznej, jak i ich modyfikacji. W trakcie trwania pandemii COVID-19 zapewniono ramy prawne oraz narzędzia umożliwiające realizację praktyk zawodowych w zachowaniu zasad bezpieczeństwa.

Organizację procesu nauczania i uczenia się reguluje harmonogram roku akademickiego, opracowany na każdy kolejny rok akademicki i określający terminy zajęć dydaktycznych, terminy przerw świątecznych, sesji egzaminacyjnych i sesji poprawkowych w semestrze zimowym i letnim, terminy przerw międzysemestralnych oraz dodatkowe dni wolne. Zajęcia dla studentów odbywają się według tygodniowego harmonogramu, na stopniu I prowadzone są od wtorku do piątku, na stopniu II – na prośbę studentów od wtorku do czwartku, co pozwala na większą pracę własną studenta, a w niektórych przypadkach na podjęcie przez studentów pracy zarobkowej w niepełnym wymiarze godzin. Rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny procesu nauczania, a proporcjonalne rozłożenie zajęć w poszczególne dni oraz zachowanie odpowiednich przerw między zajęciami, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację efektów uczenia się i dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Treści programowe na naukach o rodzinie, na stopniu I oraz stopniu II są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie wiodącej nauki teologicznej oraz w pozostałych dyscyplinach, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Treści są kompleksowe i specyficzne dla nauk o rodzinie i zapewniają uzyskanie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Czas trwania studiów i nakład pracy konieczny do ich ukończenia, mierzony łączną liczbą ECTS, jest poprawnie oszacowany i zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się. Podana w programie studiów liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów spełnia wymagania określone w obowiązujących przepisach. Sekwencja zajęć nie budzi zastrzeżeń. Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin realizowanych w poszczególnych formach są poprawne. Plan studiów umożliwia wybór zajęć zgodnie z obowiązującymi przepisami, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają im osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności,

a także uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 (na studiach stopnia) oraz na poziomie B2+ (na studiach II stopnia). Program studiów nie zakłada wykorzystywania w toku studiów metod i technik kształcenia na odległość, były one jednak stosowane ze względu na pandemię Covid-19.

Sposób formalnej regulacji praktyk zawodowych realizowanych w ramach kierunku, ich program, przyjęte formy realizacji, nadzór nad przebiegiem oraz sposób oceny zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Również dobór instytucji, których praktyk są realizowane oraz wyposażenie miejsc praktyk służą osiągnięciu efektów uczenia się. Godzinowy wymiar praktyk oraz liczba przypisanych punktów ECTS są odpowiednie i mieszczą się ramach przyjętych standardów formalnych, zapewniając jednocześnie efektywność w realizacji założonych celów w zakresie efektów uczenia się. Wszystkie aspekty funkcjonowania praktyk są poddawane okresowym analizom i ocenom, w tym z udziałem studentów, co przekład się na doskonalenie procedur oraz form realizacji praktyk zawodowych.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

W analizie stanu faktyczne zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Nie mają one jednak wpływu na pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Uczelnia stosuje opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia. Zasady rekrutacji na studia przewidują uwzględnienie w jej trakcie na stopniu I wyników egzaminu dojrzałości z „nową maturą” i „starą maturą”. Zasady rekrutacji określają mechanizm przeliczania ocen z egzaminu dojrzałości w trybie „starej matury” w sposób umożliwiający ich porównanie z punktami uzyskiwanymi z egzaminu dojrzałości w trybie „nowej matury”. Kryterium rekrutacji, jakim jest liczba punktów uzyskanych na egzaminie maturalnym jest obiektywne i bezstronne, zapewniając kandydatom równe szanse do podjęcia studiów na ocenianym kierunku. Przepisy rekrutacyjne przewidują także procedurę uznawania świadectw dla kandydatów z maturą międzynarodową – dyplom IB (International Baccalaureate), dla kandydatów z maturą międzynarodową, maturą europejską – dyplom EB (European Baccalaureate) i dla kandydatów z maturą międzynarodową. W procesie rekrutacyjnym przewidziano także ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym dla laureatów olimpiad dobranych prawidłowo dla kierunku nauki o rodzinie. W przypadku ubiegania się na studia II stopnia kandydaci muszą przedstawić dyplom ukończenia studiów na kierunkach przyporządkowanych do dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych lub nauk medycznych i nauk o zdrowiu. O zakwalifikowaniu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej utworzonej na podstawie średniej ocen ze studiów. Absolwentom studiów pierwszego stopnia na kierunku nauki o rodzinie liczba uzyskanych punktów

zostaje pomnożona przez 1,2. Sformułowane w ten sposób kryteria umożliwiają przyjęcie na studia kandydatów, którzy posiadają wstępną wiedzę i umiejętności niezbędne do studiowania na kierunku nauki o rodzinie. Ponadto co roku ustalany jest dla każdego poziomu studiów limit przyjęć, który wynosi 20 osób. Dodatkowo w ramach studiów na kierunku nauki o rodzinie Wydział oferuje po 2 miejsca dla kandydatów z zagranicy.

W warunkach rekrutacji nie sformułowano w oczekiwaniach od kandydatów na studia pożądanych kompetencji cyfrowych, wymagań sprzętowych związanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparcia uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Program studiów nie przewidywał bowiem kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość. Jednak sytuacja pandemiczna spowodowała wprowadzenie zajęć dydaktycznych online.

Uczelnia zapewnia możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na kierunku nauki o rodzinie. W przypadku zasad i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów przez osoby ubiegające się o przyjęcie na studia, określa ją Uchwała nr 432/2019 Senatu Uniwersytetu Śląskiego z dnia 24 września 2019 r. Osoba, która spełniła warunki regulaminowe i przeszła przez komisijną weryfikację efektów uczenia się poza systemem formalnym, zostaje przypisana ocena z zaliczonego modułu wraz z punktami ECTS. Ocena ta wliczana jest do średniej ocen ze studiów. Osoba, która została przyjęta na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się ma prawo do indywidualnego planu studiów oraz opiekuna naukowego. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, określa Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim. Student ubiegający się o przeniesienie z innej uczelni jest zobowiązany do złożenia dziekanowi wniosku (zaopiniowanego przez macierzystą uczelnię) z uzasadnieniem oraz wykazu dokumentów poświadczających dotychczasowy przebieg studiów. Decyzję w sprawie przeniesienia studenta podejmuje prodziekan do spraw kształcenia i studentów. W razie konieczności, po konsultacji z dyrektorem kierunku, prodziekan ustala warunki przeniesienia, uznania zaliczonych modułów i punktów ECTS oraz wyznacza różnice programowe konieczne do zrealizowania przez studenta w celu zaliczenia modułów i uzyskania przewidzianych w programie kształcenia efektów uczenia się. Obowiązujące w Uczelni warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na kierunku nauki o rodzinie.

Regulacje dotyczące zasad i procedur dyplomowania przyjęte na ocenianym kierunku są trafne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Proces dyplomowania oraz sprawdzenie i ocenianie efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie cyklu kształcenia są określone w Regulaminie studiów, w §§ 33-39. Funkcję opiekuna prac licencjackich mogą sprawować nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora, a prac magisterskich – co najmniej stopień doktora habilitowanego. Seminarium dyplomowe na stopniu I trwa cztery kolejne semestry, prowadzą je specjaliści z zakresu nauk teologicznych, psychologii, pedagogiki, prawa i socjologii. Na recenzentów prac licencjackich powoływani są nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora, od roku akademickiego 2020/2021 do tej funkcji powoływani są tylko samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni. Z kolei na studiach II stopnia prowadzi się seminaria magisterskie z zakresu socjologii, teologii moralnej, katolickiej nauki społecznej, pedagogiki, psychologii, filozofii, prawa, prawa kanonicznego. Zajęcia prowadzą wyłącznie samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni, dając studentom możliwość współpracy

w prowadzonych przez siebie badaniach naukowych. Recenzentami prac magisterskich są samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni. Przyjęto także specyficzne dla kierunku nauki o rodzinie zasady dyplomowania wskazujące na dyscypliny naukowe, do których przyporządkowano kierunek. Tytuły prac licencjackich oraz prac magisterskich zatwierdzane są przez Wydziałową Komisję ds. Zatwierdzania Tytułów Prac Licencjackich i Magisterskich. Tematyka prac dyplomowych skupia się wokół szeroko rozumianej problematyki małżeństwa i rodziny opisywanej w aspekcie teologicznym, antropologicznym, psychologicznym, socjologicznym i pedagogicznym. Prace dyplomowe muszą spełniać określone wymagania merytoryczne (wspólne dla kierunku) i formalne, omawiane podczas seminariów dyplomowych. Prace dyplomowe na studiach I stopnia mają zazwyczaj charakter przeglądowy, natomiast prace dyplomowe na studiach II stopnia mają mocniej zaakcentowany charakter badawczy, co jest zgodne z przyjętymi założeniami.

Proces sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie procesu kształcenia obejmuje ocenę pracy dyplomowej lub magisterskiej oraz egzamin dyplomowy. Wszystkie prace dyplomowe wprowadzane są do systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD), który jest zintegrowany z Jednolitym Systemem Antyplagiatorskim (JSA). Warunki przeprowadzania egzaminu dyplomowego określa rozdział VII regulaminu studiów. Student zostaje dopuszczony do egzaminu dyplomowego lub magisterskiego po uzyskaniu pozytywnych ocen końcowych ze wszystkich wymaganych programem kształcenia modułów, złoży poprzez system APD pracę dyplomową lub pracę magisterską, poświadczoną przez promotora weryfikacją antyplagiatorską oraz uzyska dwie pozytywne recenzje. Zakres zagadnień egzaminu końcowego nie dotyczy kwestii związanych z tematyką pracy, ale wpisuje się w szerszy zakres zagadnień właściwych dla kierunku nauki o rodzinie. Przyjęty sposób przeprowadzenia egzaminu dyplomowego pozwala na ocenę wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów nauk o rodzinie.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się są opisane w regulaminie studiów Uniwersytetu Śląskiego, który określa nie tylko prawa, ale i obowiązki studenta związane z zaliczaniem poszczególnych modułów, przystępowaniem do egzaminów, zaliczaniem kolejnych etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Kryteria zaliczenia dla poszczególnych zajęć są jednakowe w odniesieniu do wszystkich studentów i zostały opisane w sylabusach. Należy jednak zauważyć brak w sylabusach szczegółowych kryteriów oceniania, są one przekazywane studentom w sposób ustny na pierwszych zajęciach. Rekomenduje się wprowadzenie do sylabusów szczegółowych kryteriów oceniania będących opisem wymagań na poszczególne oceny.

Przyjęte na kierunku nauki o rodzinie ogólne zasady sprawdzania efektów uczenia się uwzględniają także możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania tych efektów do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Jest to możliwe dzięki indywidualnemu dostosowaniu sposobów i terminów weryfikacji wyników uczenia się, zmianę formy zaliczenia z ustnej na pisemną lub odwrotnie, wydłużenie czasu trwania egzaminu lub ustalenie innej metody weryfikacji efektów uczenia się.

Podstawą skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest informacja dla studentów na temat sposobu weryfikacji tych efektów w ramach poszczególnych modułów, zawarta w sylabusach dostępnych w Uczelnianym Systemie Obsługi Studentów. Prowadzący zajęcia z danego modułu informują studentów na pierwszych zajęciach w semestrze o zasadach oceniania ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz o warunkach zaliczenia danych zajęć lub całego modułu. Jeżeli zajęcia są realizowane przez więcej niż jednego prowadzącego, do opracowania i przedstawienia wspólnych zasad oceniania oraz warunków zaliczeń zobowiązany jest koordynator modułu. Ogólne zasady weryfikacji i oceniania osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność oraz

przejrzystość procesu walidacji. Wszystkie zajęcia kończą się zaliczeniem z oceną lub egzaminem, co umożliwia porównywalność stopnia osiągania założonych efektów uczenia się.

Wszyscy wykładowcy mają obowiązek przekazać studentom informację zwrotną dotyczącą stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończeniu. Muszą w wyraźny sposób zaznaczyć na pracach etapowych ocenę wraz z przyjętą punktacją. Ponadto nauczyciele akademicy mają obowiązek przechowania prac etapowych studentów przez jeden rok po zakończeniu walidacji, a także przechowywać zestawy pytań egzaminacyjnych oraz egzemplarz wzorcowy kolokwium, testu egzaminacyjnego lub pytań egzaminacyjnych. W okresie nauczania online, w czasie pandemii wiele prac, kolokwium i zestawów egzaminacyjnych zostało zapisanych na platformach e-learningowych, z których korzystano.

W sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się, a także w celu zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (np. plagiat) mają zastosowanie przepisy ogólnouczelniane.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, stosowane w procesie nauczania ze względu na pandemię koronawirusa, zapewniały identyfikację studenta dzięki korzystaniu z kamery podczas egzaminu oraz zalecenie użycia kamery i mikrofonu podczas zajęć, w czasie których aktywność studenta stanowiła element oceny. Bezpieczeństwo danych było zapewnione dzięki obowiązkowi korzystania ze wskazanej przez Uczelnię platform e-learningowych, zgodnie z przepisami RODO. Szczegółowe metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępu w tym procesie są opisane w sylabusach i skorelowane z formą zajęć oraz zakładanymi efektami uczenia się. Metody te zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Podstawowym sposobem weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy są kolokwia pisemne lub ustne, testy, egzaminy ustne lub pisemne. Są one poprawnie dobrane do zakresu treści realizowanych na danych zajęciach lub w całym module, ich formy i efektów uczenia się przypisanych do zajęć. Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności obejmują sprawdzenie poprawności wykonania zadań o charakterze praktycznym w trakcie zajęć warsztatowych, praktyk zawodowych oraz weryfikację treści sprawozdań i raportów z tychże zajęć. Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych oparte są na realizacji prac w zespołach badawczych, przygotowujących wspólnie projekty, a także w zespołach realizujących zadania w ramach zajęć praktycznych. Weryfikacja efektów uczenia się obejmuje sposób podziału pracy pomiędzy poszczególnych członków zespołu studenckiego, zaangażowanie i aktywność studentów w trakcie zajęć, w tym udział w dyskusji naukowej, ocenę umiejętności prezentacji praktycznych, stopnia zaangażowania wszystkich członków zespołu w wykonywaną pracę.

Metody oceny pozwalają na weryfikację postępów pisaniu pracy oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Możliwe jest to dzięki ocenie kolejnych etapów tworzenia pracy, gromadzeniu bibliografii, pisemnego opracowania, analizie krytycznej wyników badań prowadzonych w zakresie podjętej przez studenta tematyki, a finalnie ustnej obronie pracy i egzaminu dyplomowego lub magisterskiego. Ocenie podlegają takie elementy jak: treść pracy; jej układ, struktura podział treści, kolejność rozdziałów, komplementarność tez; zawartość merytoryczna; umiejętność doboru i wykorzystania źródeł; strona formalna pracy.

Sposoby weryfikacji i oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych w zakresie znajomości języka obcego obejmują bieżącą ocenę przygotowania do zajęć, ocenę wypowiedzi studentów na zajęciach, ocenę testów etapowych oraz egzamin końcowy. Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia w zakresie znajomości języka obcego są prawidłowe i pozwalają na sprawdzenie oraz

ocenę opanowania języka na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia oraz na poziomie B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia, w tym języka specjalistycznego w zakresie nauk o rodzinie.

Efekty uczenia się osiągane przez studentów zostały uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, prac dyplomowych, prac magisterskich. Potwierdzają one dostosowanie do profilu ogólnoakademickiego oraz dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Ich tematyka i metodyka są dostosowane do specyfiki nauk o rodzinie. Monitorowanie losu absolwentów kierunku pozwala stwierdzić, że absolwenci znajdują zatrudnienie zgodnie z kompetencjami uzyskanymi w ramach studiów. Większość absolwentów kierunku jest zatrudniana, co potwierdza osiąganie zakładanych efektów uczenia się. Jedna z absolwentek zdobyła na Uniwersytecie Opolskim stopień doktora w zakresie nauk o rodzinie i podjęła pracę dydaktyczną na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego.

Stosowane formy i metody weryfikacji takie jak testy, prace egzaminacyjne, prace semestralne – eseje, prezentacje, pisemne prace etapowe zostały trafnie dobrane do zajęć i efektów uczenia się sformułowanych dla ocenianego kierunku. Tematyka przedstawionych do oceny prac dyplomowych była zgodna ze specyfiką kształcenia na naukach o rodzinie, umiejscowiona w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, poziomu studiów i profilu ogólnoakademickiego, umożliwiając tym samym zweryfikowanie osiągnięcia przez studentów umiejętności i kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. Recenzje prac dyplomowych i prac magisterskich były różnorodne a oceny adekwatne do poziomu prac.

Efekty uczenia się są potwierdzane przez osiągane przez studentów wyniki, np. publikacje naukowe powstające w Instytucie Nauk Teologicznych w ramach zespołów badawczych oraz realizację projektów dydaktycznych, które jednakże w ostatnich latach, w wyniku pandemii, zostały mocno okrojone. Studenci publikują swoje badania naukowe na forum nie tylko studenckich czasopism naukowych (np. „Silesia Superior”), ale i w punktowanych czasopismach naukowych czy pracach zbiorowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Na kierunku nauki o rodzinie stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczenia poszczególnych semestrów oraz lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Prace etapowe i egzaminacyjne, prace dyplomowe, prace magisterskie, publikacje naukowe studentów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadrę kierunku nauki o rodzinie stanowi zespół złożony z nauczycieli akademickich zatrudnionych w UŚ oraz przez osoby realizujące zajęcia zlecone. W roku akademickim 2021/2022 skład liczbowy zespołu jest stanowi: 27 nauczycieli akademickich zatrudnionych w UŚ (w tym 3 z tytułem profesora, 9 doktorów habilitowanych, 15 doktorów). Zajęcia zlecone realizuje 10 nauczycieli akademickich: 1 z tytułem profesora, 4 ze stopniem doktora, 5 ze stopniem magistra. Osoby zatrudnione na umowy zlecenia realizują zajęcia specjalistyczne zgodnie z potrzebami. Mając na uwadze niewielką liczbę studentów, kadra pod względem ilościowym jest wystarczająca.

Zgodnie z przypisaniem kierunku nauki o rodzinie do dyscypliny nauki teologiczne, 15 nauczycieli realizujących zajęcia na kierunku nauki o rodzinie reprezentuje dyscyplinę nauki teologiczne. Przy czym wykazują oni w swoich publikacjach, z szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, realizację badań z zakresu nauk o rodzinie. Pozostali zatrudnieni nauczyciele akademicy reprezentują następujące

dyscypliny: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne, nauki prawne, prawo kanoniczne, filozofia i nauki medyczne. Wykazany przez nich dorobek naukowy stanowi potwierdzenie zaangażowania w badania naukowe, właściwe dla wskazanych dyscyplin naukowych.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku to pracownicy z wieloletnim doświadczeniem badawczym, ale także dydaktycznym i organizacyjnym, posiadający doświadczenie dydaktyczne z innych uczelni i szkół, również uczelni zagranicznych. Ułatwia to realizację zajęć w językach obcych, które są dostępne w kilku językach, ale przede wszystkim w języku angielskim.

Przydział zajęć oraz obciążenia godzinowe pozwalają na prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Indywidualny przydział prowadzonych przez nauczycieli zajęć jest adekwatny do ich kompetencji, podejmowanych badań oraz umożliwiający właściwą ich realizację pod względem ilościowym – żaden z pracowników nie prowadzi bardzo zróżnicowanych tematycznie zajęć ani nie jest przeciążony pracą pod względem godzinowym.

Nauczyciele związani z Uczelnią umową o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy odpowiadają za realizację zajęć większości zajęć. Nauczyciele, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy prowadzą na I i II stopniu nauk o rodzinie ponad 75% zajęć. Zatem jest spełniony warunek prowadzenia co najmniej 75% godzin zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Nauczyciele akademicy prowadzący poszczególne zajęcia są dobierani przede wszystkim na podstawie ich kompetencji badawczych i dydaktycznych. Analiza przydziału zajęć pracownikom pozwala stwierdzić adekwatność posiadanych przez nich kompetencji do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia są dobierani zgodnie z ich kompetencjami: dyscypliną naukową, tematyką prowadzonych badań naukowych oraz kompetencji dydaktycznych. Warto podkreślić także fakt, że oferta seminariów dyplomowych została przygotowana w odpowiedniej proporcji do dyscyplin reprezentowanych w toku studiów, z uwzględnieniem nauk teologicznych (która jest dyscypliną wiodącą dla kierunku nauki o rodzinie). W ramach studiów I stopnia jest jedno seminarium z teologii rodziny. W ramach studiów II stopnia w związku z podwyższonymi wymaganiami wobec prowadzących seminaria (konieczność posiadania habilitacji) oferta obejmuje seminaria dyplomowe z dyscyplin do których przyporządkowano kierunek: nauki socjologiczne, psychologia, prawo kanoniczne, nauki teologiczne.

Nauczyciele akademicy włączają studentów w prowadzenie działalności naukowej. Podstawową formą tej pracy są seminaria licencjackie i magisterskie, na których pod kierunkiem promotorów studenci przygotowują prace dyplomowe. Inną ważną formą włączenia studentów w działalność naukową jest prezentowanie osiągnięć naukowych pracowników podczas wykładów. Jednostka przedstawiła 31 przykładów publikacji naukowych potwierdzających włączanie studentów w prace naukowe za lata 2016-2021.

W zakresie nauczania zdalnego: przed pandemią korzystano z platformy wsparcia dydaktyki (Moodle), oferowanej przez UŚ, wykorzystywano także konwencjonalne metody komunikacji elektronicznej. W czasie trwania pandemii wszyscy nauczyciele akademicy najpierw przygotowani, a później zobligowani do korzystania z jednej z dwóch platform pracy zdalnej. Uniwersytet Śląski przygotował wszystkim pracownikom odpowiednie wsparcie szkoleniowe w zakresie obsługi systemów, w tym m.in. szkolenia, instrukcje i tutoriale zamieszczone na stronie internetowej, spotkania online oraz indywidualne rozmowy, co należy ocenić bardzo pozytywnie.

Dobór nauczycieli akademickich jest transparentny i adekwatny do potrzeb kierunku nauki o rodzinie (realizowane badania naukowe, stały rozwój naukowy i dydaktyczny pracowników). Jednostka motywuje pracowników do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, rozwijania współpracy

z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi, aplikowania w konkursach o pozyskiwanie funduszy na badania naukowe, prezentowania osiągnięć naukowych na konferencjach naukowych międzynarodowych i krajowych oraz publikowania wyników badań w uznanych pismach naukowych i monografiach.

Pracownicy kierunku podlegają okresowej ocenie, przy czym ostatnia ocena odbyła się w roku 2021 zgodnie z kryteriami Regulaminu pracy UŚ w Katowicach a jej wyniki zostały przekazane do wiadomości pracowników. Ocena obejmuje osiągnięcia badawcze, jakość kształcenia jak i rozwój kompetencji dydaktycznych pracowników. Bieżąca ocena aktywności dydaktycznej pracowników odbywa się w drodze ankietyzacji (ankiet wypełnianych przez studentów) oraz hospitacji zajęć. Przeniesienie zajęć na platformy internetowe w okresie pandemii w praktyce usprawniło hospitację zajęć. Ankiety wypełnione przez studentów mają wpływ na końcową ocenę pracownika. Warto dodać, że w ankietach studenci mają możliwość udzielenia nie tylko sformalizowanej (liczbowej) oceny różnych zakresów działalności nauczycieli, ale mogą też wyrazić swoją opinię w swobodnej wypowiedzi, dzięki której dokonano kilku zmian, np. zrezygnowano z pracy kilku nauczycieli akademickich realizujących zajęcia zlecane.

Szczegóły oceny działalności dydaktycznej pracowników są zawarte w Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Teologiczny UŚ. Realizowana polityka kadrowa związana z kierunkiem nauki o rodzinie pozwala na optymalizowanie składu zespołu nauczycieli akademickich zgodnie z ich kompetencjami. Regularnie dokonywana ankietyzacja zajęć oraz hospitacje umożliwiają rozpoznanie najlepszych nauczycieli akademickich oraz organizowanie stałego i wszechstronnego doskonalenia kadry. Uczelniany system motywowania kadry do rozwoju naukowego i dydaktycznego został gruntownie przebudowany wraz z wdrażaniem zasadniczych zmian w uczelni, wynikających z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r. Zawiera m.in. nagrody za najlepsze wyniki w pracy, dodatkach pro jakościowych za realizowane granty i wysoko punktowane publikacje. Nauczyciele akademicy są zadowoleni z realizowanej polityki kadrowej.

Realizowana polityka kadrowa pozwala na sprawne reagowanie w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza tych z zakresu bezpieczeństwa, a także pomaga przeciwdziałać wszelkim formom dyskryminacji i przemocy wobec osób prowadzących zajęcia. Obecnie konflikty oraz sytuacje trudne są rozwiązywane głównie na poziomie Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Kadrę kierunku nauki o rodzinie stanowi bardzo dobry zespół pod względem ilościowym i jakościowym. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku to pracownicy z wieloletnim doświadczeniem badawczym, ale także dydaktycznym i organizacyjnym, posiadający doświadczenie dydaktyczne z innych uczelni i szkół, również uczelni zagranicznych. Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy posiadają aktualny dorobek w przyjętych dyscyplinach. Odpowiednia pod względem naukowym i dydaktycznym kadra realizuje interesujące badania i zajęcia dydaktyczne, co znajduje potwierdzenie w ocenianych pracach dyplomowych, etapowych i hospitacjach zajęć.

Polityka kadrowa na kierunku nauki o rodzinie jest prowadzona prawidłowo. Dobór nauczycieli akademickich jest transparentny i adekwatny do potrzeb kierunku nauki o rodzinie (realizowane badania naukowe, stały rozwój naukowy i dydaktyczny pracowników). Jednostka stale motywuje pracowników do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, rozwijania współpracy z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi, aplikowania w konkursach o pozyskiwanie funduszy na badania naukowe, prezentowania osiągnięć naukowych na konferencjach naukowych międzynarodowych i krajowych oraz publikowania wyników badań w uznanych pismach naukowych i monografiach. Pracownicy kierunku podlegają okresowej ocenie zgodnie z kryteriami Regulaminu pracy UŚ w Katowicach, a jej wyniki są przekazane do wiadomości pracowników. Ocena obejmuje tak samo jakość kształcenia jak i rozwój kompetencji dydaktycznych pracowników. Bieżąca ocena aktywności dydaktycznej pracowników odbywa się w drodze ankietyzacji (ankiet wypełnianych przez studentów) oraz hospitacji zajęć, co pozwala na stałe doskonalenie kompetencji dydaktycznych pracowników.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kierunek studiów nauki o rodzinie prowadzony na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim w Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego posiada odpowiednią infrastrukturę i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa obejmuje łącznie 16 sal, w tym 4 duże sale wykładowe, 10 sal wykładowo-ćwiczeniowych i 2 sale seminaryjne. Ponadto do dyspozycji wydziału przewidziano 10 pomieszczeń dydaktycznych oraz aulę w układzie kinowym dla 214 osób. Sale wyposażone są zgodnie z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, 2 z nich wyposażone są w systemy audiowizualne, 10 posiada zainstalowane telewizory z możliwością podłączenia laptopa. W budynku studenci mają stały dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym do sieci internetowej (Eduroamu) i platformy e-learningowej, platformy MS Teams i Moodle. Sale ze stanowiskami komputerowymi (z oprogramowaniem SPSS) znajdują się w budynku Biblioteki Wydziału Teologicznego, który usytuowany jest tuż obok budynku wydziału. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi. Wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie (do ćwiczeń z metodologii) są sprawne, nowoczesne i umożliwiają prawidłową realizację zajęć na akredytowanym kierunku studiów.

Ważną częścią budynku są strefy studenckiej aktywności, których wyposażenie sprzyja wypoczynkowi i integracji studentów.

Lokalizacja biblioteki Teologicznej, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych (1410m²), 3 czytelnie, a także ich wyposażenie w księgozbiór liczący blisko 150 tysięcy książek oraz 298 bieżących i systematycznie powiększanych tytułów czasopism, jak również godziny pracy i udogodnienia dla użytkowników, w czasie pandemii koronawirusa, zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych, zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej. Zasoby biblioteczne są zgodne, aktualne i tematycznie powiązane z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a literatura zlecana w sylabusach jest dostępna dla studentów. Przed rozpoczęciem roku akademickiego każdy nauczyciel analizuje karty prowadzonych zajęć i dokonuje ich ewentualnej korekty. W przypadku aktualizacji literatury wskazanej w kartach przedmiotów kontaktuje się z biblioteką i zgłasza potrzeby w zakresie zakupu nowych opracowań zwartych lub ciągłych.

Od marca 2020 roku wprowadzono szereg udogodnień umożliwiających korzystanie studentom z zasobów bibliotecznych podczas pandemii koronawirusa. Uruchomiono zdalną rejestrację kont czytelniczych, a tym samym umożliwiono korzystanie z cyfrowych zasobów biblioteki bez konieczności wychodzenia z domu; automatyczne przedłużanie ważności kont studenckich do 31.10.2021; uruchomienie usługi wypożyczeń krótkoterminowych (na noc, na weekend); uruchomienie Dydaktycznej Biblioteki Cyfrowej UŚ, w której znajdują się materiały dla studentów i pracowników naukowych niezbędne do zajęć prowadzonych formie on-line. Ponadto biblioteka ofertuje możliwość zdalnego zamawiania skanów artykułów lub fragmentów książek do celów edukacyjnych.

W bibliotece realizowany jest program Ministerstwa Edukacji i Nauki – Wirtualna Biblioteka Nauki. Program ten gwarantuje powszechny bezpłatny dostęp do najważniejszych publikacji naukowych na świecie. Zasoby biblioteki są dostosowane do liczby studentów kierunku nauki o rodzinie oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z księgozbioru w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Budynek, w którym odbywa się kształcenie na kierunku nauki o rodzinie dostosowany jest do potrzeb osób o różnych stopniach i rodzajach dysfunkcji, pozbawiony jest barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnością. Korytarze, schody i windy są w pełni dostosowane do swobodnego przemieszczania się po budynku, także dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna oraz posiadane przez wydział zasoby edukacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnych dostępnych w Instytucie. Dodatkowo, każdy student z niepełnosprawnością może starać się o wsparcie Uczelni w zakupie właściwego sprzętu lub oprogramowania ułatwiającego naukę. Rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej dokonuje się prawidłowo. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego prowadzony jest okresowy przegląd infrastruktury dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej, wyposażenia technicznego z udziałem władz wydziału (prodziekan ds. kształcenia i studentów). Zespół oceniający rekomenduje zwiększenie udziału nauczycieli akademickich oraz przedstawicieli studentów w okresowych przeglądach infrastruktury.

Wyposażenie wykorzystane do realizacji procesu kształcenia na kierunku jest adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej i oraz umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje nowoczesną, komfortową i dostosowaną do potrzeb kształcenia na kierunku nauki o rodzinie infrastrukturą. Wyposażenie sal, pracowni komputerowych i warsztatowych nie budzi zastrzeżeń i pozwala na stwierdzenie, że kształcenie odbywa się we właściwych warunkach.

Wszystkie pomieszczenia Uczelni, jak również dostępna baza techniczna i oprogramowanie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Biblioteka jest właściwie wyposażona i dysponuje adekwatnym do potrzeb kierunku księgozbiorem i dostępem do zasobów cyfrowych. Zarówno studenci, jak i nauczyciele oraz interesariusze zewnętrzni deklarują duże zadowolenie z warunków pracy i prowadzenia procesu dydaktycznego, potwierdzają także bieżące udoskonalanie infrastruktury zgodnie z ich potrzebami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Odnosnie do kierunku nauki o rodzinie, uczelnia prowadzi ścisłą współpracę z kilkudziesięcioma podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, wśród których są Urząd Miasta Mysłowice (Wydział Zdrowia), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, Caritas Archidiecezji Katowickiej, Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Katowicach, Wydział Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Katowicach, Archidiecezjalna Poradnia Psychologiczna, Fundacja Drachma, Apostolstwo Chorych, Chorzowskie Hospicjum, Polskie Stowarzyszenie Obrońców Życia Człowieka, Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza w Rudzie Śląskiej, Akademia Małżeństw i Rodzin – Centrum Rozwoju i Terapii i inne, których zakres działalności jest zbieżny z zakresem kształcenia na ocenianym kierunku. Realizowana jest również współpraca ze szkołami, w których studenci realizują projekty pedagogiczne. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Prawidłowy dobór podmiotów współpracujących przekłada się na jakość kształcenia, w tym na możliwość osiągania efektów uczenia się, zakładanych dla kierunku nauki o rodzinie.

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter stały, sformalizowany i przybiera różnorodne formy w oparciu o model współpracy bilateralnej.

W odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez pracodawców dokonano stosownych korekt w programie studiów. I tak m.in. toku konsultacji z MOPS w Katowicach, UM Mysłowice oraz Pełnomocnikiem

Miasta Katowice ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zmieniono moduł *psychoprofilaktyka uzależnień* na *psychoprofilaktyka*. Wraz ze wzrostem zapotrzebowania rynkowego na ofertę coachingową wprowadzono do programu studiów moduł *podstawy coachingu*. Wprowadzono również do programu studiów dodatkowe dziesięć godzin w ramach modułu *naturalne planowanie rodziny*. W efekcie zmian absolwenci będą mogli przygotować się do egzaminu uprawniającego do prowadzenia zajęć jako nauczyciele kursów dotyczących naturalnych metod planowania rodziny.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Dzięki współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, zapewniony jest udział praktyków w prowadzeniu zajęć ze studentami ocenianego kierunku. Podkreślić należy, że zajęcia oraz ich zakres koreluje z przedmiotem i zakresem ich profesjonalnej działalności zawodowej, co umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia zakładanych dla tych zajęć.

Ważnym elementem współpracy jest udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie dyplomowania. Przykładowe tematy prac dyplomowych zrealizowanych we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym: Formacja w „Domowym Kościele” drogą do dojrzałości chrześcijańskiej małżonków; Metody wychowawcze w formacji etycznej Ruchu Światło-Życie; Motywy zawierania małżeństwa w świetle adhortacji „Amoris laetitia” papieża Franciszka; Narzeczeństwo jako sposób przygotowania do małżeństwa; Postawy narzeczonych wobec nauk w ramach bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa; Przyczyny odkładania decyzji o zawarciu związku małżeńskiego; Związki preintymne w ocenie młodzieży. Raport z badań; Niechciany spadek – dziedziczenie bezrobocia i ubóstwa na przykładzie wybranych klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwionce-Leszczynach; Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy asystenta rodziny na przykładzie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Przedstawiciele pracodawców włączani w proces monitorowania losów absolwentów.

We współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego organizowane są konferencje tematyczne, seminaria i warsztaty, które pozwalają studentom kierunku nauki o rodzinie na pogłębienie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia pracy zawodowej. Również we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, czy też na zamówienie podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego realizowane są prace badawcze, które przekładają się również na doskonalenie jakości kształcenia na kierunku nauki o rodzinie. Jako przykład przytoczyć można badania dotyczących uwarunkowań pracy asystentów rodzin w środowisku śląskim oraz badania mające na celu pomiar natężenia zjawiska sięgania po substancje psychoaktywne przez uczniów myślowickich szkół, jak również ocenę czynników wpływających na ich rozpowszechnianie. Warto również podkreślić udział we wspólnym interdyscyplinarnym projekcie „Nie ma ekologii bez właściwej antropologii” – społeczno-teologiczne inspiracje encykliki „Laudato si”, wpisującym się w realizację globalnych celów zrównoważonego rozwoju.

Dzięki współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, oferowane są chętnym studentom staże zawodowe w instytucjach, których zakres działalności umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się dla kierunku nauki o rodzinie.

Elementem współpracy uczelni z pracodawcami, akcentującym społeczną odpowiedzialność, są przedsięwzięcia o charakterze wolontaryjnym, angażujące studentów kierunku praca socjalna. Oprócz oczywistego wymiaru społecznego oraz rozwoju kompetencji miękkich, w wyniku udziału w tych przedsięwzięciach studenci wzmacniają również kompetencje w zakresie wiedzy i umiejętności, niezbędne do podjęcia w przyszłości aktywności na rynku pracy, co przekłada się na doskonalenie

kształcenia na kierunku praca socjalna. Wśród przedsięwzięć opartych na wolontariacie studenckim wymienić należy choćby pomoc w organizacji Sylwestra dla bezdomnych i ubogich.

Pomimo znaczących ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni związanych z pandemią COVID-19 zapewniono nieprzerwany udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Poza utrzymaniem dotychczasowych form współpracy w okresie ograniczeń pandemicznych, organizowane były spotkania online z udziałem praktyków, którzy przedstawiają profesję, rodzaje aktywności i działalności istotne dla studentów kierunku nauki o rodzinie.

Regularny, sformalizowany, a przede wszystkim efektywny charakter mają przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Formułowane w wyniku przeglądów oceny i wnioski mają istotny wpływ na doskonalenie samej współpracy oraz jakości kształcenia.

Przebieg współpracy w odniesieniu do programu studiów, poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy, wpływu współpracy na program studiów i doskonalenie jego realizacji, a także osiągania przez studentów efektów uczenia się dokonywany jest w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Do przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym włączani są studenci, których opinie gromadzone są w formie cyklicznych konsultacji ustnych.

W wyniku przeglądów współpracy korektom podlega m.in. lista podmiotów, z którymi podpisano umowy o współpracy oraz lista placówek, które są miejscami odbywania praktyk.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku nauki o rodzinie.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy, wśród których wyróżnić możemy praktyki, staży, akcje wolontaryjne, wizyty studyjne, realizacja prac dyplomowych, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, analizy potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku. Powyższe działania podejmowane są adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Zapewniony jest udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów także w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni w związku z pandemią COVID-19.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy

absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na akredytowanym kierunku są zgodne przyjętą koncepcją i celami kształcenia i należy je ocenić pozytywnie. Wydział corocznie oferuje dwa bezpłatne miejsca na pierwszym i drugim stopniu studiów na kierunku nauki o rodzinie, dla studentów spoza Unii Europejskiej. Ponadto nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania w językach obcych (głównie w języku angielskim, włoskim, niemieckim, francuskim i rosyjskim). Wśród wykładowców prowadzących zajęcia na kierunku: nauki o rodzinie są absolwenci zagranicznych uczelni wyższych (Pontificia Università Gregoriana – Włochy; Universidad de Navarra – Hiszpania) lub osoby mające doświadczenie dydaktyczne na poziomie akademickim za granicą (LUMSA University – Włochy; University of St. Thomas – USA). O stałym doskonaleniu kompetencji językowych pracowników badawczo-dydaktycznych Wydziału świadczy dynamika badań, które prowadzą we współpracy z 30 ośrodkami zagranicznymi (także spoza Europy).

Pracownicy wydziału, prowadzący zajęcia na kierunku nauki o rodzinie realizują międzynarodowe i interdyscyplinarne projekty dydaktyczno-badawcze, w tym na przykład projekt „e-SL4EU – e-Service Learning for more digital and inclusive EU Higher Education systems” (2021-1-PL01-KA220-HED-000032194) we współpracy z 5 zagranicznymi ośrodkami akademickimi, gdzie Uczelnia pełni rolę lidera. W realizację projektu angażują się zarówno studenci Wydziału Teologicznego, jak i Wydziału Nauk Społecznych (Instytutu Pedagogiki). Efektem współpracy jest szereg obcojęzycznych publikacji, wykładowych kursorycznych i monograficznych w językach obcych z psychologii, pedagogik i socjologii rodziny.

Studenci akredytowanego kierunku studiów w latach 2017-2019 brali udział w Summer School, a także w cyklicznie organizowanych, międzynarodowych, interdyscyplinarnych seminariach online Lectio Magistralis Internationalis z udziałem naukowców z zagranicznych ośrodków akademickich (Włochy, Austria, Izrael, USA). Dotychczas w projekcie wzięło udział ponad 700 uczestników z 27 krajów, z pięciu kontynentów.

Kolejnym wymiarem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest mobilność nauczycieli akademickich oraz studentów w ramach programu ERASMUS+. W latach 2016-2021 zrealizowano 36 wyjazdów dla pracowników, oraz 5 studentów kierunku realizowało część studiów na zagranicznych Uniwersytetach (we Włoszech).

W wyniku pandemii koronawirusa mobilność akademicka została nieco ograniczona, ale stworzono warunki mobilności wirtualnej dla nauczycieli w akademiach jak i studentów na przykład poprzez zorganizowanie kilku już edycji ww. seminariów naukowych Lectio Magistralis Internationalis.

Wydział Teologiczny, w tym Instytut Teologii, jest także stroną międzynarodowych umów (13 umów z 7 krajami) funkcjonujących poza programem Erasmus+, co jest niewątpliwym atutem i czynnikiem umożliwiającym umiędzynarodowienie procesu kształcenia dla studentów, jak i pracowników badawczo-dydaktycznych na ocenionym kierunku studiów.

W celu podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, na wydziale prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące skalę, zakres i zasięg aktywności międzynarodowej kadry i studentów, choć w sposób mało sformalizowany. Ponadto, współpraca z zagranicą opiera się na wspólnych publikacjach, redakcjach wydawniczych, udziale w pracach rad naukowych czy udziale w pracach międzynarodowych towarzystw naukowych. Różnorodność i wielość podejmowanych działań w zakresie umiędzynarodowienia sprawia, że zarówno kadra jak i studenci aktywnie uczestniczą we współpracy międzynarodowej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Na Wydziale Teologicznym zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku nauki o rodzinie. Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne posiada odpowiednie kompetencje do nauczania, a studenci mają możliwość uczenia się w językach obcych, również poprzez obcojęzyczne zajęcia monograficzne. Międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich jest wspierana i systematycznie rozwijana.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów w procesie uczenia się na kierunku nauki o rodzinie realizowanym na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach jest skonstruowany prawidłowo, ma charakter kompleksowy i przybiera różnorodne formy. Uczelnia zapewnia studentom szerokie wsparcie na każdym etapie uczenia się. Należy dodać, iż gwarantowane wsparcie jest adekwatne do założonych celów kształcenia i zapotrzebowania wynikającego z realizacji programu studiów.

W ramach Uczelni funkcjonuje uniwersyteckie Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego. Jego pracownicy wspierają studentów w ramach indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego. Biuro

organizuje liczne warsztaty, które umożliwiają studentom rozwój kompetencji zawodowych, interpersonalnych, które finalnie prowadzą do aktywnego poszukiwania pracy. Prowadzone są ponadto konsultacje z doradcą zawodowym. Pracownicy Biura pozyskują od otoczenia społeczno-gospodarczego oferty pracy oraz staży zawodowych. W tym zakresie Uczelnia promuje postawy przedsiębiorcze.

Regulamin studiów przewiduje trzy formy uelastyczniania procesu kształcenia. Jedna – indywidualna organizacja studiów przeznaczona jest dla studentów, którzy wykazują szczególną sytuację życiową np. student wychowujący dziecko, student studiujący dwa kierunki studiów. Druga – indywidualny tok studiów dotyczy studentów wybitnych, którzy chcą rozwijać indywidualne zainteresowania i uzdolnienia. Trzecia – indywidualne dostosowanie studiów przeznaczona jest dla studentów z niepełnosprawnościami. Uczelnia zapewnia wsparcie dla studentów wybitnych w postaci wyróżnienia Rektora. Ponadto na uczelni funkcjonuje Nagroda Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego Ks. Arcybiskupa W. Skworca. System ten funkcjonuje poprawnie.

Studenci mają możliwość podejmowania aktywności w organizacjach studenckich, w ramach, których mogą rozwijać się w organizacyjnym oraz związanym z przedsiębiorczością. Uczelnia zapewnia organizacjom wsparcie merytoryczne, które bezpośrednio realizują opiekunowie oraz Wydział. Działalność w organizacjach studenckich jest ponadto wspierana przez administrację uczelnianą w zakresie kwestii formalno-prawnych związanych z ich funkcjonowaniem. Uczelnia na bieżącą działalność kół naukowych zapewnia wsparcie infrastrukturalne i finansowe. Studenci mają ponadto możliwość angażowania się w działalność artystyczną i sportową.

Uczelnia zapewnia systemowe wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami. Mają oni możliwość ubiegania się o pomoc materialną w ramach wynikającego z Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce systemu stypendium specjalnego na szczegółowych zasadach określonych w przepisach wewnętrznie obowiązujących. Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewnione wsparcie w odniesieniu do potrzeb związanych z udziałem w procesie dydaktycznym. Studenci Ci mogą ubiegać się o indywidualne dostosowanie studiów. Jest to jedna z form uelastycznienia kształcenia. Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami transport, możliwość wypożyczenia sprzętu komputerowego, pętli indukcyjnych czy też dyktafonów. Na uczelni funkcjonuje Uczelniany Zespół ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz Wydziałowy Koordynator ds. Dostępności.

Studenci chcący korzystać z programów wymian akademickich mają możliwość udziału w wymianach międzynarodowych oraz krajowych. Wszystkie procedury przyjęcia na uczelnie oraz wyjazdu na wymianę opisane są szczegółowo na stronie internetowej uczelni.

Rękojmię zagwarantowania studentom ich praw wypełnia Regulamin Studiów Uniwersytetu Śląskiego oraz Statut Uniwersytetu Śląskiego. Na uczelni funkcjonuje system zgłaszania i rozpatrywania skarg i wniosków. Zasady funkcjonowania systemu należy uznać za przejrzyste i zrozumiałe z perspektywy studentów. Skargi oraz wnioski mogą być składane w formie pisemnej, ustnej oraz elektronicznej. Są one przyjmowane przez opiekuna roku, który zgłasza je do właściwego prodziekana. Następnie prodziekan w porozumieniu z dyrektorem kierunku rozstrzyga poszczególne sprawy. Uczelnia zapewnia także instancyjność postępowania. Student ma możliwość odwołania się do Dziekana oraz Rektora. W przypadku braku rozwiązania właściwa jest wynikająca z Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym komisja wyjaśniająca bądź dyscyplinarna, która na podstawie właściwych wewnętrznie obowiązujących uregulowań rozwiąże dany problem.

Uczelnia dba o szeroko pojęte bezpieczeństwo i poszanowanie praw studentów. Studenci są zapoznawani z zasadami reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy. Uczelnia prowadzi w tym zakresie działania informacyjne i edukacyjne.

Studenci I roku obowiązkowo odbywają szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Wszelka pomoc w tym zakresie dostępna jest ponadto z poziomu strony internetowej uczelni. Organizowane są ponadto szkolenia i warsztaty, które mają zapobiegać dyskryminacji. Na uczelni funkcjonuje ponadto wsparcie psychologiczne oraz psychiatryczne. W zakresie działań antydyskryminacyjnych oraz antymobbingowych uczelnia wydała podręcznik opisujący tego rodzaju kwestie.

Na uczelni funkcjonuje wynikający z Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce mechanizm stypendialny w postaci stypendium rektora oraz stypendium socjalnego. Szczegółowe zasady przyznawania tych świadczeń zostały uregulowane w poszczególnych aktach obowiązujących wewnątrznie. Ustalone zasady są przejrzyste i zrozumiałe. Uczelnia przyznaje ponadto stypendia dla studentów wybitnych. Są to stypendia i nagrody fundowane z budżetu uczelni. System ten w ocenie studentów funkcjonuje poprawnie i odpowiada ich oczekiwaniom.

Proces uczenia się wspiera administracja uczelniana. Za obsługę studentów w dużej mierze odpowiada także system elektroniczny, którego moduły pozwalają na komunikację mailową, przegląd ocen i efektów osiągniętych przez studentów czy też planów i programów zajęć. Studenci wspierani są ponadto przez pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy dostępni są dla studentów podczas trwania konsultacji. Za wsparcie studentów odpowiada także opiekun roku. Reprezentuje on interesy studentów przed władzami dziekańskimi i kierownikami poszczególnych jednostek uczelni. Studenci pozytywnie oceniają opiekunów roku, którzy wspierają ich w procesie uczenia się. Rozwiązują oni ponadto wszelkie wątpliwości i problemy, które pojawiają się u studentów.

Na uczelni działa Samorząd Studentów. Uczelnia zapewnia finansowanie na bieżącą działalność, w tym działalność naukową i kulturalną. Samorząd ściśle współpracuje z władzami uczelni w zakresie wspierania i motywowania studentów. Członkowie samorządu zasiadają w organach odpowiedzialnych m.in. za dydaktykę i jakość kształcenia. W razie potrzeby studenci otrzymują stosowne wsparcie finansowe na funkcjonowanie samorządu.

Studenci angażują się ponadto w działalność kół naukowych i innych organizacji studenckich. Rozwijają tam kompetencje miękkie oraz poszerzają wiedzę z zakresu programu studiów. Studenci pozytywnie oceniają działalność samorządu studenckiego, który w pełni reprezentuje ich stanowisko.

Na uczelni funkcjonuje system monitorowania procesu kształcenia. Opinie i potrzeby doskonalenia systemu wsparcia studentów są także zgłaszane za pośrednictwem Samorządu Studentów lub przedstawicieli studentów w organach kolegialnych. Uzyskiwane w ten sposób opinie są wykorzystywane przez Władze uczelni w procesie doskonalenia systemu wsparcia studentów. Ankieta ewaluacyjna dzięki której studenci oceniają proces wsparcia oraz proces uczenia się jest skonstruowana poprawnie. Pytania tam zawarte pozwalają na kompleksową ocenę zajęć, prowadzącego. Pozytywnym aspektem jest fakt, że zarówno uczelnia jak i studenci są w stanie wskazać przykłady działań naprawczych, które zostały podjęte na skutek opinii wyrażonych w ankietach ewaluacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Mając na uwadze opisany powyżej stan faktyczny należy stwierdzić, że system wsparcia studentów w procesie uczenia się na ocenianym kierunku został skonstruowany poprawnie. Przedstawione

przykłady poszczególnych mechanizmów świadczą o tym, że system wsparcia studentów na ocenianym kierunku został wdrożony i funkcjonuje poprawnie. Ma on stały charakter i przybiera zróżnicowane formy z uwzględnieniem współczesnych technik kształcenia na odległość. Oceniana jednostka zapewnia wsparcie w wymiarze dydaktycznym, naukowym, organizacyjnym oraz infrastrukturalnym mając na uwadze specyfikę ocenianego kierunku, profil ogólnoakademicki, potrzeby rynku pracy oraz wyzwania i realia kształcenia zdalnego. Uczelnia zapewnia merytoryczne wsparcie we wchodzeniu w działalność zawodową a także wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej. Na uczelni funkcjonuje prawidłowo skonstruowany system wsparcia dla studentów wybitnych. Wsparcie dostosowane jest także do potrzeb różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Na uczelni poprawnie funkcjonują działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów. Ponadto na uczelni poprawnie funkcjonuje system przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi. Uczelnia zapewnia także wsparcie psychologiczne i psychiatryczne. Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd studencki i organizacje studenckie. Okresowe przeglądy wsparcia studentów prowadzone są systematycznie oraz identyfikują problemy. Na uwagę zasługuje fakt wprowadzenia działań naprawczych na skutek zgłaszanych opinii w ankietach ewaluacyjnych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wydział zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie studiów i warunkach jego realizacji, jak również osiągniętych rezultatach dla szerokiego grona odbiorców: studentów, kandydatów, interesariuszy zewnętrznych np. pracodawców. Informacja o studiach obejmuje: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Od 2019 dokonano reformy strukturalnej Uniwersytetu Śląskiego, która pociągnęła za sobą ujednoczenie i scentralizowanie strony internetowej Uniwersytetu, jaki i stron poszczególnych wydziałów. Dostęp do informacji na temat kierunku: nauki o rodzinie, procesu rekrutacji, organizacji studiów i wsparcia studentów jest możliwy dzięki nowej stronie Wydziału Teologicznego, funkcjonującej w ramach serwisu uniwersyteckiego (Wydział Teologiczny (us.edu.pl)).

Na stronie internetowej Wydziału w zakładce – karta kierunku - znajdują się: informacje dla kandydatów na studia (zakładka kandydat WTL), gdzie opisano cele kształcenia, kompetencje

i oczekiwania od kandydatów na studia nauki o rodzinie, warunki przyjęcia na te studia, jak również kryteria kwalifikacji kandydatów wraz z terminarzem procesu rekrutacji. Na stronie karty kierunku znajduje się także informacje o programie studiów, w tym zakładane efekty uczenia się, karty zajęć, w których określono warunki systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się.

BIP Uniwersytetu Śląskiego jest uzupełniany przez nowy serwis aktyprawne.us.edu.pl, który zapewnia prawidłowy dostęp do dokumentacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Na stronie głównej, w zakładce Kandydaci, dostępna jest kompletna, zrozumiała informacja dla kandydatów na studia obejmująca zasady kwalifikacji oraz terminarz rekrutacji.

Kształceniu na odległość jest poświęcona informacja zamieszczona w specjalnie utworzonej zakładce. Zawiera ona informacje o zakładaniu konta przez studentów, wyszukiwarkę kursów oraz kontakt do administratora.

Ponadto Wydział posiada swój profil w mediach społecznościowych, na którym publikowane są wszystkie informacje na temat działalności naukowej, sukcesów pracowników naukowych i studentów, różnorodnych wydarzeń czy procesu kształcenia, w tym także wydarzenia związane z rekrutacją i promocją uczelni.

Na wydziale prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach. Pracownicy odpowiedzialni za treść merytoryczną stron internetowych współpracują z dziekanatem, władzami Wydziału, komisjami wydziałowymi i bezpośrednio ze studentami. Umożliwia to w relatywnie szybki sposób podejmowanie działań doskonalących dostęp do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Informacja o studiach na kierunku nauki o rodzinie jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nimi, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem oraz sprzętem i oprogramowaniem używanym przez odbiorców.

Informacja o studiach obejmuje: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Z regulacji uczelnianych wynika, iż nadzór merytoryczny nad kierunkiem sprawuje Dziekan WT, który zgodnie ze Statutem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (uchwalonym przez Senat Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w dniu 28 maja 2019 r. z późniejszymi zmianami), kieruje działalnością wydziału organizuje i koordynuje działalność dydaktyczną wydziału. Na wniosek dziekana powołany został prodziekan, którego zakres obowiązków obejmuje sprawy studenckie (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 54 ust. 4). Szczegółowy opis zadań prodziekana zawiera Regulamin organizacyjny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 32. Organem doradczym w zakresie polityki jakości na wydziale jest Wydziałowa Komisja do spraw Kształcenia i Studentów (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 78 ust. 1-2, § 79).

Zgodnie ze Statutem UŚ powołany przez rektora jest również dyrektor kierunku studiów nauki o rodzinie (wraz z zastępcami), który organizuje kształcenie w ramach danego kierunku studiów, w tym opracowuje propozycje zmian programu studiów oraz sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami prowadzonymi na danym kierunku (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 60 ust. 1; § 61 ust. 1). Organem doradczym dyrektora kierunku studiów jest Rada dydaktyczna (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 83 ust. 1-2). W jej skład wchodzi: dyrektor kierunku studiów – jako przewodniczący; zastępcy dyrektora kierunku; przedstawiciel pracowników badawczo-dydaktycznych, przedstawiciel pracowników dydaktycznych, specjalista z zakresu kształcenia nauczycieli i po jednym przedstawicielu studentów z każdego kierunku i poziomu studiów objętego działaniami rady, wskazanym przez właściwy organ samorządu studenckiego, a także z głosem doradczym osoby wskazane przez dziekana i dyrektora kierunku. Można zatem stwierdzić, iż wyznaczone zostały w osoby oraz ciała kolegialne, które realizują zadania powiązane z zapewnieniem i doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku. Za każdy rok akademicki sporządzane jest sprawozdanie dotyczące funkcjonowania tzw. wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Dokument ten zawiera analizę kluczowych obszarów mających wpływ na jakość kształcenia na kierunku nauki o rodzinie. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury oraz z uwzględnieniem wskazań wszystkich pracowników Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, studentów kierunku nauki o rodzinie oraz interesariuszy zewnętrznych.

Przyjęcie studentów na studia na ocenianym kierunku odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i jasno określone kryteria kwalifikacji kandydatów.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia. Podstawą propozycji zmian są wyniki analizy ankiet wypełnianych przez wykładowców, ankiet oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów, wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się, prace etapowe, prace dyplomowe, egzaminy dyplomowe, jak również wyniki konsultacji z pracodawcami przyjmującymi studentów na praktyki. Dodatkowo przedstawiciele różnych grup interesariuszy

wewnętrznych i zewnętrznych bezpośrednio podają swoje propozycje dotyczące programu studiów, a ich wskazania oraz wyniki bieżącego monitorowania osiągania efektów uczenia się, systematycznej ewaluacji różnych aspektów programu studiów i warunków jego realizacji są stosowane do podnoszenia jakości kształcenia.

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. Jednostka podała jako przykład, że podjęta obecnie przygotowania do zmiany programu na kierunku: nauki o rodzinie. Za opracowanie zmian programu studiów odpowiedzialna jest Komisja ds. zmian programu na kierunku nauki o rodzinie w zakresie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (wychowanie do życia w rodzinie). Ze względu na pochodzące głównie od absolwentów i studentów zapotrzebowanie na przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela (co obecnie nie jest realizowane) podjęto działania zmierzające do dostosowania programu studiów do realizacji do rozporządzenia MNiSW z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450). Przykładem innej zmiany programu studiów postulowanej przez nauczycieli akademickich i studentów jest wprowadzenie do programu studiów wykładów monograficznych w językach obcych. Dzięki wzmocnieniu form współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym, przedstawiciele wielu instytucji z którymi współpracuje Wydział Teologiczny poprzez swoje wskazania regularnie służą rozwojowi programu studiów, np. jako przyszli pracodawcy absolwentów kierunku nauki o rodzinie postulowali wzmocnienie modułów z zakresu nauk społecznych i realizację prac dyplomowych podejmujących badania nad aktualnymi zagrożeniami małżeństwa i rodziny. Jednostka zatrudniła pracowników innych instytutów UŚ, dzięki czemu podjęła szereg badań z zakresu nauk społecznych. Można zatem stwierdzić, że przy wprowadzaniu zmian programu studiów uwzględnia się informacje otrzymane od pracowników Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, od studentów kierunku nauki o rodzinie I i II stopnia oraz interesariuszy zewnętrznych, w tym absolwentów kierunku.

Można uznać, że wnioski z systematycznej oceny programu studiów są stosowane do ustawicznego doskonalenia programu studiów.

Podsumowując można stwierdzić, że na ocenianym kierunku gromadzone są dane i informacje umożliwiające ocenę programu studiów oraz wprowadzanie zmian doskonalących program. Wszystkie wyniki analizy tych danych i informacji wpływają na zmiany programu studiów.

Jakość kształcenia jest poddawana cyklicznej ocenie zewnętrznej. Ostatnia wizytacja PKA kierunku nauki o rodzinie odbyła się w 2015 r. Wyniki dokonanej wówczas oceny zostały zastosowane w doskonaleniu jakości kształcenia, m.in. zadbano o wzmocnienie badań z zakresu nauk społecznych, wprowadzono praktyk specjalizacyjnych na II stopniu kierunku nauki o rodzinie – mediator/asystent; zmniejszono grupy ćwiczeniowe, rozszerzono formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, usprawniono platformę edukacyjną jako miejsce realizacji wspólnych projektów edukacyjnych, prezentacji materiałów multimedialnych, przedstawienia i oceny prac edukacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Na kierunku nauki o rodzinie realizowane są działania mające na celu monitorowanie i doskonalenie programu studiów. Niniejsze działania mają charakter wieloaspektowy, całościowy i wielopoziomowy, są poddane regułom systemowości podporządkowaniem jasno określonym celom związanym z zapewnieniem i doskonaleniem jakości kształcenia. Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. Jakość kształcenia na kierunku nauki o rodzinie jest poddawana cyklicznej ocenie a jej wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Uchwałą nr 286/2016 z dnia 16 czerwca 2016 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało pozytywną ocenę kształcenia na kierunku nauki o rodzinie prowadzonym na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego. Uchwała nie zawierała zaleceń.

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

.....

(data, podpis)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

